

Enģeļi ir arī mūsu vidū

“Viņi dzīvo un strādā to cilvēku labā, kuri ir mazāk laimīgi. Viņi neskaita stundas, un viņu mīlestība uz cilvēkiem ir lielāka nekā alkas pēc naudas un mantas. Viņi sniedz tiem roku un piedāvā savu draudzību. Ja viņu nebūtu, daudzi neatrastu galdu, gultu, palīdzību. Daudzas sirdis nomirtu no aukstuma. Ir taču enģeļi mūsu vidū! Viņiem nav spārnu, bet viņu sirds ir droša oša visiem, kuri ir nokļuvuši nelaimē, kuri ir dzīves vētru nesti.”

Sos poētiskos vārdus par labas sirds cilvēkiem ir uzrakstījis garīgo vārsmu autors Fils Bosmans, es parakstos zem visa šeit teiktā. Par to, ka šādi enģeļi ir arī mūsu vidū, vēlreiz pārliecinājos, vairāk nekā divas nedēļas ik dienu apmeklējot savu deviņdesmitgadīgo māmuļu Krāslavas slimnīcas ķirurģijas 2. nodaļā.

Operācija ir smags pārbaudījums jebkuram cilvēkam, kur nu vēl tik solīdā vecumā. Protams, veiksmīgs ķirurģiskās iejaukšanās iznākums, pirmkārt, bija atkarīgs no ārsta Danas Rudakas, Vjačeslava Aprupa, Borisa Sulmana, operācijas un reanimācijas māsu iejūtības, gudrības un prasmes. Taču, kad operācija bija laimīgi veikta, sākās citas rūpes un uztraukumi. Sirmgalvim pat parastos apstākļos nav viegli, jo kājas ir kļuvušas lēnas, mugura stīva un rokas nespēcīgas, ausis slikti dzird un ne uzreiz visu saprot, acis slikti redz un ne uzreiz visu saskata. Pēcoperācijas periodā tas viss daudzkārt sasiņās. Un tad ir ļoti svarīgi, kādiem cilvēkiem ir uzticēts rūpēties par šo nevarīgo pacientu, jo viņam pat laikus pasniegts ūdens malks šķiet milzīga svētība. Līdzīgā stāvoklī kā mana mamma atradās arī pārejās viņas palātas biedrenes: gan tās, kuras gatavojās operācijai, gan jau to pārcietušās.

Mēs visi, bet slimie un nevarīgie jo īpaši, alkstam siltuma, labestības, sapratnes. Nav divu vienādu cilvēku, katrs ir atsevišķa pasaule. Viņš dzīvo un jūt, un domā, un rīkojas, un pārvar grūtības, raugoties no šīs savas pasaules. Savas nelaimes, slimības, vājuma brīžus, sāpes vieni pārdzīvo, kļūst ciešot, citi kļūst nervozi, baiļu salauzti, depresīvi. Un tad ir svarīgi satikt labu cilvēku, kurš tevi saprot, kurš tev neuzkļiedz, kurš tevi nestrostē, bet gan uzmundrina un mierina. Kas kaut reizi ir gulējis slimnīcā, pazīst atšķirību starp korektu aprūpi, kur viss nepieciešamais tiek izpildīts ar pienākuma apziņu, un kopšanu, kur pievienojas vēl laipna uzmanība un mazi iejūtības žesti; kur dara tikai to, kas ir jādara, un kur dara nedaudz vairāk par pienākumos ietilpstošo.

Kad māte no reanimācijas palātas tika pārvietota uz nodaļu, centos biežāk būt viņai līdzās, lai palīdzētu. Taču visu laiku būt klāt nebija iespējams. Jau nākamajā rītā pēc tam, kad daktere atļāva slimniecei pamazām sākt dot ēst, aizkavējos mājās, gatavojot buljonu. Tomēr pārmetumu vietā dzirdēju: “Neuztraucies, meitiņ, šodien taču dežūrē mūsu enģelītis Oksana. Viņa mani jau nomazgāja, apčubināja kā kādu karalieni.” Par šīs gados vēl jaunās sanitārienes labestīgo, maigo izturēšanos pret slimniekiem biju dzirdējusi daudz sirsniņu atsauksmju arī agrāk. Arī pati biju tam lieciniece, kad pirms diviem gadiem viņa tikpat gādīgi bija rūpējusies par manu vecāko māsu pēc kājas amputācijas.

Gan mana māmuļa, gan vairāki citi pacienti ir pateicīgi tiem ārstiem, medmāsām, sanitāriem, citiem slimo aprūpētājiem, kuri viņus nomierināja, nevis izlamāja, kad viņiem kaut kas izkrita no rokām, kuri palīdzēja atrast vajadzīgo mantu, ko tik grūti bija izdarīt ar rētu pāri visam vēderam, kuri uzsmaidīja un pajokoja, ļaujot nomierināties, aizmirst sasprindzinājumu un sāpes, kuri uzmanīgi uzklauzīja sūdzības un atviegloja ciešanas, kuri ļāva sajūst, ka tiek mīlēti un cienīti. Ir liels prieks, ka Krāslava slimnīcas operācijas zālē, reanimācijā un ķirurģijas 2. nodaļā tādu mediķu un aprūpētāju ir vairākums. Viņi savus pacientus redz nevis caur savu pienākumu prizmu, bet ar sirdi, kurā, to radot, Dievs, šķiet, ielicis mazu lāsiņu savējās.

Slimie, vecie, nevarīgie, kroplie pilnīgi atrodas citu varā. Un tā patiešām ir liela svētība, ja blakus ir tādi cilvēki, kuru klātbūtnē tu jūties pasargāts, pie kura tava sirds jūtas kā mājās. Gribētos domāt, ka veselības aprūpes jomā ikvienā profesijā jābūt tikai tādiem cilvēkiem. Diemžēl ne vienmēr tas tā ir. Nesen, apciemojot māšīcu pēc otrā insulta neiroloģijas nodaļā, biju neiecietīgas, pat rupjas izturēšanās pret slimniecei lieciniece. Jā, pacienti bieži vien ir kaprīzi, nervozi, kā tas bija arī šajā gadījumā, un medicīnas personālam nav viegli strādāt. Bet vai tas dod tiesības zaudēt pašsavaldīšanos, eksplodēt? Toreiz, baidoties vēl vairāk kaitēt savai radniecei, neko nepārmetu jau tā apmulsušajām abām medmāsām, kad, iznākušas no palātas, viņas saprata, ka esmu visu dzirdējusi. Tomēr šo starpgadījumu nekādi nevaru aizmirst.

Arī jūsu dzīve jebkurā brīdī taču var kļūt par smagu krustu. Jūs varat saslimt vai ciest nelaimes gadījumā. Arī jūs varat kļūt vājas, neaizsargātas. Arī jums kādreiz pienāks vecums. Katra cilvēka dzīvē krusts ir realitāte. Vai vajadzīgs šis drausmīgais šķērskoks, lai ieraudzītu visu daudz savādāk? Varbūt tai kaprīzajai jūsu pacientei līdz mūža beigām būs jāpaliek gultā, un varbūt viņai ne reizi vairs nebūs lemts nostāties uz savām kājām. Kā jūs justos šādas varbūtības priekšā? Tobriid jūs abas bijāt daudz spēcīgākas par šo slimo. Un tāpēc jūs esat daudz vairāk nekā jūsu pienākumi, jūsu profesija, jūsu darbs. Mediķa vārds jums liek būt iecietīgām, valdīt pār savām jūtām. Jau minētais rakstnieks Fils Bosmans, piemēram, uzskata: “Ar cilvēkiem var strādāt tikai tas, kas viņus mīl. Ja tu sevī nerodi mīlestību pret cilvēku, tad paliec savā alā vai nodarbojies ar nedzīvām lietām, bet cilvēkus atstāj mierā.”

Protams, viens mediķu nesavaldītu jūtu izpausmes gadījums nespēj manās acīs sagraut cieņu pret vairākumu šīs grūtās, atbildīgās profesijas pārstāvju, kuri ar pacietību, labestību un iejūtību rūpējas par slimajiem, vecajiem un kroplajiem. Lai arī turpmāk katra jūsu diena ir pilna gandarījuma par labi paveiktu darbu. Īpaši sirsniņu paldies saku visiem, kuri palīdzēja manai māmuļai atgūt veselību, kuri bija blakus, radīja drošības sajūtu un cilvēcisku siltumu viņas sāpju un ciešanu dienās. Lai Dievs jūs svētī un neliedz savas žēlastības!

G. KALVIŠA